

Στις 4 Φεβρουαρίου ψηφίστηκε στη Βουλή ο Νόμος 4887/2022 με τίτλο «Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη». Ο νέος νόμος καθορίζει ένα γενικό πλαίσιο, το οποίο αναμένεται να εξειδικευθεί περαιτέρω για κάθε επί μέρους καθεστώς ενίσχυσης με τις υπουργικές αποφάσεις που θα εκδοθούν. Επί της ουσίας οι διατάξεις του νέου νόμου θα είναι εφαρμόσιμες μετά την έκδοση των σχετικών υπουργικών αποφάσεων. Τα βασικότερα σημεία του νέου Νόμου συνοψίζονται παρακάτω:

A. Γενικές Παρατηρήσεις

Σκοπός του νέου Νόμου

Σκοπός του νέου Νόμου είναι να προωθήσει την οικονομική ανάπτυξη της χώρας και να αποτελέσει τον ακρογωνιαίο λίθο στην στήριξη όλων των κλάδων των επιχειρήσεων με τη χορήγηση κινήτρων σε στοχευμένες δραστηριότητες προκειμένου να επιτευχθούν ο ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων, η πράσινη μετάβαση, η δημιουργία οικονομιών κλίμακας, η στήριξη καινοτόμων επενδύσεων και όσων επιδιώκουν την εισαγωγή νέων τεχνολογιών της «Βιομηχανίας 4.0», της ρομποτικής και της τεχνητής νοημοσύνης, η ενίσχυση της απασχόλησης με εξειδικευμένο προσωπικό, η στήριξη της νέας επιχειρηματικότητας, η ενίσχυση λιγότερο ευνοημένων περιοχών της χώρας και περιοχών που εντάσσονται στο Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ), η περαιτέρω ενίσχυση του τουρισμού και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Ακόμη, οι ρυθμίσεις του νέου Νόμου έρχονται να επιταχύνουν τις διαδικασίες υποβολής, αξιολόγησης, έγκρισης, ελέγχου και πιστοποίησης των επενδυτικών σχεδίων που θα υπαχθούν στα καθεστώτα του νόμου.

Τέλος, εξειδικεύονται τα είδη, το περιεχόμενο και ο τρόπος καταβολής των προβλεπόμενων ενισχύσεων, οι εντάσεις και τα ύψη αυτών, τα ανώτατα ποσά των ενισχύσεων καθώς και προσδιορίζονται οι αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης.

B. Γενικό Μέρος

Δικαιούχοι Ενισχύσεων

Δικαιούχοι των ενισχύσεων είναι οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες ή έχουν υποκατάστημα στην ελληνική Επικράτεια κατά τη χρονική στιγμή έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου και έχουν μία από τις ακόλουθες μορφές:

- Εμπορική εταιρεία,
- Συνεταιρισμός,
- Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Ομάδες Παραγωγών (Ομ. Π.) Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.), Αστικοί Συνεταιρισμοί, Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (Α.Ε.Σ.),
- Υπό ίδρυση ή υπό συγχώνευση εταιρείες, με την υποχρέωση να έχουν ολοκληρώσει τις διαδικασίες δημοσιότητας πριν από την έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου,
- Κοινοπραξίες που ασκούν εμπορική δραστηριότητα,
- Δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις και θυγατρικές τους, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις,
- Ατομικές επιχειρήσεις με ανώτατο επιλέξιμο κόστος επενδυτικού σχεδίου ποσού διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ μόνο για το καθεστώς «Αγροδιατροφή - πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων - αλιεία και υδατοκαλλιέργεια».

B. Γενικό Μέρος

Ελάχιστο ύψος
επενδυτικών σχεδίων
(σε €)

Το ελάχιστο ύψος των επενδυτικών σχεδίων καθορίζεται ως εξής:

➤ Μεγάλες Επιχειρήσεις	1.000.000
➤ Μεσαίες Επιχειρήσεις	500.000
➤ Μικρές Επιχειρήσεις	250.000
➤ Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις	100.000
➤ Κοιν.Σ.Επ., ΑΣ, Ομ.Π., ΟΠ, ΑΕΣ	50.000

Ανώτατο ποσό
ενίσχυσης
επενδυτικών σχεδίων

Το συνολικό ποσό ενίσχυσης ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ με κάποιες εξαιρέσεις. Οι παρεχόμενες σε κάθε φορέα επενδυτικού σχεδίου ενισχύσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι ενισχύσεις σε συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις, δεν μπορεί να υπερβούν σωρευτικά τα είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) ευρώ για μεμονωμένη επιχείρηση και τα τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) ευρώ για το σύνολο των συνεργαζόμενων ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων (όμιλο).

Οι περιορισμοί αυτοί ισχύουν για τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στον νέο Αναπτυξιακό Νόμο και για χρονική περίοδο τριών (3) ετών από την υποβολή της αίτησης του φορέα για υπαγωγή του επενδυτικού του σχεδίου.

Προϋποθέσεις για τις
ενισχύσεις
περιφερειακού
χαρακτήρα

Τα επενδυτικά σχέδια για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, τα οποία υπάγονται στα καθεστάτα ενισχύσεων του νέου Αναπτυξιακού Νόμου, πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης και ειδικότερα να πληρούν μια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- A.** Δημιουργία νέας μονάδας,
- B.** Επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης μονάδας,
- Γ.** Διαφοροποίηση της παραγωγής μιας μονάδας σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ ή υπηρεσίες που δεν έχουν παρασχεθεί από αυτήν,
- Δ.** Θεμελιώδης αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης μονάδας.

Υπογραμμίζεται, ότι ενισχύονται και επενδυτικά σχέδια μη ολοκληρωμένου χαρακτήρα όπως προβλέπεται ανά καθεστώς ενίσχυσης.

Ενισχυόμενοι Κλάδοι

Στα καθεστάτα ενισχύσεων του νέου Αναπτυξιακού Νόμου υπάγονται επενδυτικά σχέδια όλων των τομέων της οικονομίας, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο Παράρτημα Α' «Υπαγόμενα και εξαιρούμενα επενδυτικά σχέδια» του νόμου.

Επιλέξιμες Δαπάνες**B. Γενικό Μέρος**

Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στον νέο Αναπτυξιακό Νόμο μπορούν να λαμβάνουν ενισχύσεις για επιλέξιμες δαπάνες:

- Περιφερειακού χαρακτήρα για αρχική επένδυση, είτε αυτοτελώς, είτε σε συνδυασμό με ενισχύσεις μη περιφερειακού χαρακτήρα των λοιπών τμημάτων του Γ.Α.Κ. και άλλων Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή
- Αποκλειστικά μη περιφερειακού χαρακτήρα από τα υπόλοιπα τμήματα του Γ.Α.Κ. και άλλων Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε όσα καθεστώτα προβλέπεται.

Συνοπτικά, οι δαπάνες αυτές είναι οι κατωτέρω:

Περιφερειακές Ενισχύσεις**Ενσώματα Στοιχεία Ενεργητικού**

- Κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμός κτηριακών εγκαταστάσεων καθώς και ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτηρίων (υπάρχει περιορισμός ανώτατου ποσοστού που διακυμαίνεται μεταξύ 45% και 80%).
- Αγορά του συνόλου ή και μέρους των υφιστάμενων παγίων στοιχείων ενεργητικού των παγίων μιας επιχείρησης υπό προϋποθέσεις.
- Αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών εγκαταστάσεων και των μεταφορικών μέσων εσωτερικής μετακίνησης.
- Μισθώματα χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού.
- Εκσυγχρονισμός ειδικών εγκαταστάσεων που δεν αφορούν σε κτίρια, και μηχανολογικές εγκαταστάσεις.

Άυλα Στοιχεία Ενεργητικού

- Μεταφορά τεχνολογίας μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας και μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων.
- Συστήματα διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποιήσεων, προμήθειας και εγκατάστασης λογισμικού και συστημάτων οργάνωσης της επιχείρησης.

Μισθολογικό Κόστος των νέων θέσεων εργασίας, που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της πραγματοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, το οποίο υπολογίζεται για δύο (2) έτη από τη δημιουργία κάθε θέσης. Σημειώνεται ότι αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη μόνο αυτοτελώς και όχι σε συνδυασμό με τα ανωτέρω.

B. Γενικό Μέρος

Επιλέξιμες Δαπάνες

Μη Περιφερειακές Ενισχύσεις

- Δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜμΕ
- Δαπάνες καινοτομίας για ΜμΕ
- Δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση
- Δαπάνες για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις
- Δαπάνες για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις
- Δαπάνες για έργα έρευνας και ανάπτυξης
- Δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης
- Δαπάνες για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων
- Δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. και την παραγωγή ενέργειας από Α.Π.Ε.
- Δαπάνες για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων
- Δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος
- Άλλες δαπάνες

Επιπρόσθετα, στα καθεστώτα ενισχύσεων «Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων», «Πράσινη Μετάβαση - Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων», «Νέο Επιχειρείν», «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση (Δ.Α.Μ.)», «Έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία», «Επιχειρηματική εξωστρέφεια» και «Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας» περιλαμβάνονται και άλλες εξειδικευμένες επιλέξιμες δαπάνες που ορίζονται στα αντίστοιχα άρθρα του Γ.Α.Κ.

Συμμετοχή στο κόστος του Επενδυτικού Σχεδίου

Κάθε φορέας συμμετέχει στο κόστος του επενδυτικού σχεδίου είτε με ίδια κεφάλαια, είτε με εξωτερική χρηματοδότηση ενώ ορίζεται ότι στο είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου δεν πρέπει να περιλαμβάνεται κρατική ενίσχυση, δημόσια στήριξη ή παροχή.

Είδη Ενισχύσεων

Προβλέπονται τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων:

- α. Φορολογική απαλλαγή,
- β. Επιχορήγηση,
- γ. Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing),
- δ. Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης
- ε. Χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, που αφορά στο καθεστώς «Νέο Επιχειρείν».

Τα είδη ενισχύσεων των περ. α', β' και γ' παρέχονται μεμονωμένα ή συνδυαστικά και συνυπολογίζονται για τον καθορισμό του συνολικού ποσού ενίσχυσης του κάθε επενδυτικού σχεδίου. Το είδος ενίσχυσης της περ. δ' της παρέχεται αυτοτελώς και μόνο για τις δαπάνες του μισθολογικού κόστους των νέων θέσεων εργασίας.

Καθεστώτα
Ενίσχυσης και
Μέθοδος
Αξιολόγησης

Γ. Ειδικό Μέρος - Καθεστώτα Ενισχύσεων

Στον νέο νόμο θεσπίζονται 13 καθεστώτα χορήγησης κρατικών ενισχύσεων με κάθε ένα να εστιάζει σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας και να αξιολογείται με συγκεκριμένη μέθοδο ως εξής:

Ειδικό Καθεστώς	Μέθοδος Αξιολόγησης
Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων	Άμεση Αξιολόγηση
Πράσινη μετάβαση – Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων	Άμεση Αξιολόγηση
Νέο Επιχειρείν	Συγκριτική αξιολόγηση
Καθεστώς Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης	Άμεση Αξιολόγηση
Έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία	Άμεση Αξιολόγηση
Αγροδιατροφή – πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων – αλιεία & υδατοκαλλιέργεια	Συγκριτική αξιολόγηση
Μεταποίηση – Εφοδιαστική αλυσίδα	Συγκριτική αξιολόγηση
Επιχειρηματική εξωστρέφεια	Συγκριτική αξιολόγηση
Ενίσχυση τουριστικών επενδύσεων	Συγκριτική αξιολόγηση
Εναλλακτικές μορφές τουρισμού	Συγκριτική αξιολόγηση
Μεγάλες επενδύσεις	Άμεση Αξιολόγηση
Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας	Άμεση Αξιολόγηση
Επιχειρηματικότητα 360°	Συγκριτική αξιολόγηση

Προγραμματισμός
κύκλων υποβολής

Οι προκηρύξεις καθεστώτων έχουν σταθερό ετήσιο κύκλο. Στην περίπτωση της άμεσης αξιολόγησης, η προκήρυξη γίνεται άπαξ ετησίως ενώ στην περίπτωση της συγκριτικής αξιολόγησης, οι προκηρύξεις κάθε καθεστώτος γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα κατ' έτος με διάρκεια ισχύος κάθε προκήρυξης, τους τρεις (3) μήνες, χωρίς τη δυνατότητα χορήγησης παράτασης.

Γ. Ειδικό Μέρος- Καθεστώς Ενισχύσεων

Όργανα και διαδικασία αξιολόγησης

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από Επιτροπή Αξιολόγησης, αποτελούμενη από μέλη από τις αρμόδιες υπηρεσίες παραλαβής (βλ. κατωτέρω) συμπεριλαμβανομένων των Υπηρεσιών των αρμόδιων Υπουργείων, ή και από μέλη του Μητρώου Αξιολογητών και του Μητρώου Ορκωτών Ελεγκτών.

Η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων εκκινεί από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και ολοκληρώνεται εντός προθεσμίας: **A)** 45 ημερών από τη λήξη του καθεστώτος για τη συγκριτική αξιολόγηση και **B)** 30 ημερών για την άμεση αξιολόγηση.

Στην απόφαση προκήρυξης κάθε καθεστώτος εξειδικεύονται περαιτέρω τα κριτήρια, η μεθοδολογία, τα όργανα και η διαδικασία της αξιολόγησης.

Ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης

Η αίτηση υπαγωγής καθώς και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακών Νόμων (ΠΣ-Αν) εκτός από το καθεστώς για τη Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση που η υποβολή θα πραγματοποιηθεί μέσω του υφιστάμενου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.).

Αρμόδια υπηρεσία παραλαβής αιτήσεων

Η εκάστοτε αρμόδια υπηρεσία παραλαβής των αιτήσεων καθορίζεται ανάλογα με το επιλέξιμο ύψος του επενδυτικού σχεδίου. Πιο συγκεκριμένα:

A. Επενδυτικά σχέδια επιλέξιμου ύψους έως και 1.000.000 € τα οποία υλοποιούνται μέσα στα όρια της εκάστοτε περιφέρειας, υποβάλλονται στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της χώρας.

B. Επενδυτικά σχέδια επιλέξιμου ύψους άνω του 1.000.000 € και έως 3.000.000 €, που υλοποιούνται στις Περιφέρειες Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, υποβάλλονται στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας – Θράκης.

Γ. Τα υπόλοιπα επενδυτικά σχέδια υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Έκθεση πιστοποίησης

Οι αιτήσεις υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων ύψους άνω των **700.000 €** συνοδεύονται υποχρεωτικά από έκθεση πιστοποίησης, η οποία υπογράφεται από μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, εγγεγραμμένο στο Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών.

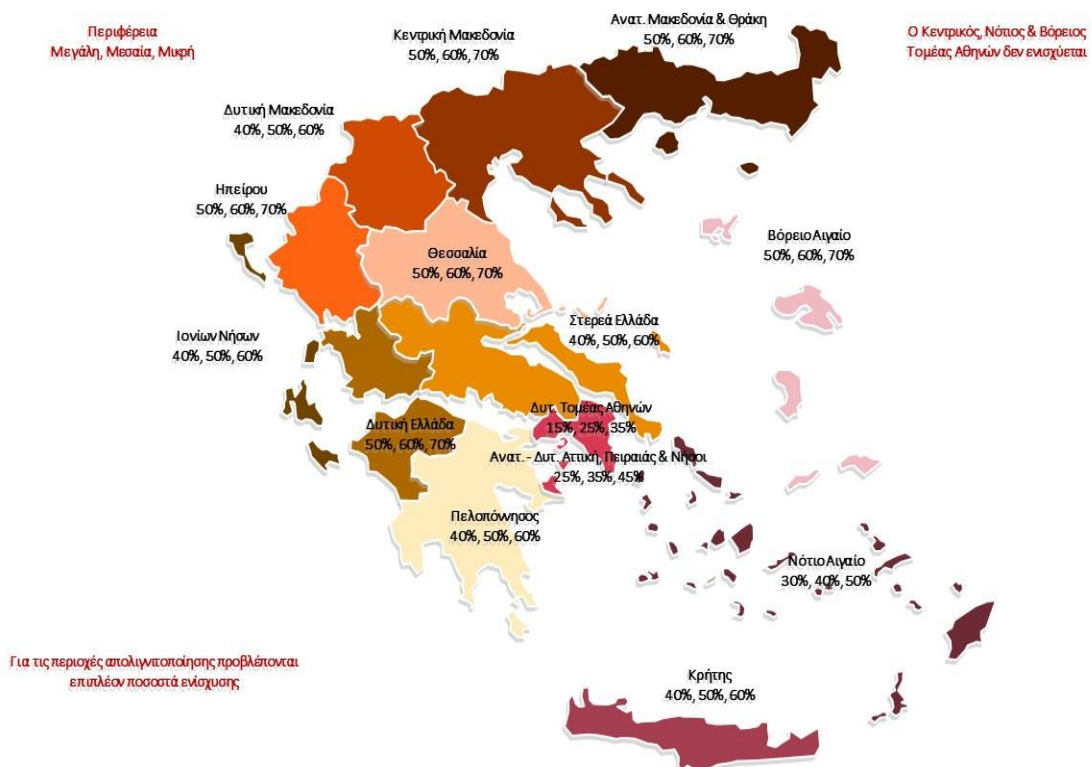
Δ. Ένταση Ενισχύσεων και Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων

Ένταση Ενισχύσεων

Οι μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων για τις αρχικές επενδύσεις περιφερειακού χαρακτήρα καθορίζονται από τον ισχύοντα Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων (Χ.Π.Ε.) για την περίοδο 2022-2027 ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, τον τόπο υλοποίησης της επένδυσης καθώς και τα προβλεπόμενα του νόμου.

Για τα επενδυτικά σχέδια που δεν παρουσιάζουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης, οι μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες παρέχονται σύμφωνα με προβλεπόμενα του Γ.Α.Κ. 651/2014 και τα προβλεπόμενα του νόμου.

Χ.Π.Ε

www.pwc.gr

Το κείμενο αποσκοπεί μόνο σε γενική ενημέρωση των ενδιαφερομένων και δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ως βάση για λήψη αποφάσεων. Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στην PwC: Λεωφ. Κηφισίας 268, 15232 Χαλάνδρι τηλ. +30 210 6874400

© 2022 PricewaterhouseCoopers Business Solutions AE. Με επιφύλαξη όλων των νομίμων δικαιωμάτων. Η επωνυμία 'PwC' αναφέρεται στην εταιρεία μέλος του δικτύου στην Ελλάδα, και σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να αναφέρεται στο δίκτυο των εταιρειών μελών της PwC. Κάθε εταιρεία μέλος αποτελεί μια ξεχωριστή νομική οντότητα. Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επισκεφθείτε το www.pwc.com/structure.